

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

УДК 343.1

doi: <https://doi.org/10.33270/01191112.75>

Рогатюк І. В. – доктор юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник, старший викладач відділу підготовки прокурорів з процесуального керівництва та криміналістичного забезпечення досудового розслідування інституту спеціальної підготовки Національної академії прокуратури України, м. Київ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3374-4597>

Особливості зняття процесуального імунітету судді після вчинення ним злочину

Трансформація кримінального процесуального законодавства України зумовлює галузеві зміни й у дотичному законодавстві про судоустрій і статус українських суддів. Зазначене засвідчують зміни до Основного Закону, прийняті в липні 2016 року й відповідно імплементовані до інших законів України. Закріплений Конституцією України оновлений статус недоторканності судді створює новий базис для процесуальної тактики розслідування кримінального провадження в цій категорії злочинів. У зв'язку із цим необхідно дослідити нову законодавчу регламентацію, емпіричні результати і практичну складову діяльності прокурора й слідчого. Розглянуто процесуальний алгоритм дій прокурора – процесуального керівника та слідчого щодо розслідування кримінального правопорушення, суб'єктом якого є суддя, тобто особи з імунітетом. Також досліджено статистичні дані, щоб порівняти процесуальний статус недоторканності судді до судової реформи та після її проведення 2016 року. **Мета статті** – схарактеризувати особливості процесуального статусу судді як суб'єкта злочину та діяльності прокурора під час розслідування злочину стосовно зазначеного спеціального суб'єкта, проаналізувати законодавчі норми і статистичні показники для окреслення шляхів подальшого вдосконалення методики досудового слідства. **Методологія**. Для досягнення поставленої мети застосовано порівняльно-правовий, формально-логічний, системно-структурний, статистичний методи. **Наукова новизна**. На підставі аналізу останніх змін у законодавстві визначено процесуальні перешкоди, без подолання яких не відбудеться подальше розслідування кримінального провадження. Увагу акцентовано на специфіці процесуальної поведінки прокурора та слідчого під час розслідування таких правопорушень для подальшого повідомлення про підозру й спрямування до суду суб'єкта злочину. **Висновки**. Результати аналізу оновлених положень Конституції, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів з окресленої проблематики трансформовано в рекомендації щодо розслідування злочинів, суб'єктом у яких є суддя з чинними повноваженнями.

Ключові слова: прокурор; процесуальний керівник; слідчий; суддя; процесуальний імунітет; клопотання; підозра.

Вступ

Судову владу в Україні здійснюють шляхом конституційного, цивільного, господарського, кримінального й адміністративного судочинства, її реалізують виключно професійні судді та, у визначених законом випадках, присяжні через здійснення правосуддя в межах відповідних судових процедур.

Гарантії недоторканності судді Конституційного Суду України, професійного судді, а також присяжного на час здійснення ними правосуддя закріплені низкою ратифікованих Україною міжнародно-правових актів, зокрема Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод ("Zakon Ukrainy", 1997), Основними принципами незалежності судових органів ("Mizhnarodnyi document", 1985), Процедурими ефективного здійснення Основних принципів незалежності судових органів ("Mizhnarodnyi document", 1989), Європейською хартією про закон «Про статус суддів» ("Yevropeiska khartiia", 1998), Конституцією ("Konstytutsiia Ukrainy", 1996), КПК ("Kryminalnyi protsesualnyi kodeks", 2012), Законом України

«Про судоустрій і статус суддів» ("Zakon Ukrainy", 2016, No. 1402-VIII), водночас підтверджені практикою ЄСПЛ.

Крім зазначеного, положення незалежності суддів роз'яснено в п. 1.2 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо офіційного тлумачення положень ч. 1, 2 ст. 126 Конституції України та ч. 2 ст. 13 Закону України «Про статус суддів» (справа про незалежність суддів як складову їх статусу) від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004 ("Rishennia Konstytutsiinoho Sudu", 2004). Зокрема, недоторканність суддів – один з елементів їхнього статусу. Вона не є особистим привілеєм, а має публічно-правове призначення – забезпечити здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім і справедливим судом.

Конституційні гарантії незалежності й недоторканності суддів закріплені в ст. 6, 126, 129 Конституції України, згідно з якими державну владу в Україні здійснюють на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; судді під

час здійснення правосуддя незалежні й підкоряються лише закону, а вплив на них у будь-який спосіб заборонений; незалежність і недоторканість суддів гарантовані Конституцією та законами України.

У цьому контексті слід зауважити, що в межах проведення судової реформи 2016 року ("Zakon Ukrainy", 2016, No. 1401-VIII) до Конституції України внесено зміни, якими відкориговано статус недоторканості суддів. Ідеться про звуження суддівського імунітету. Якщо раніше дозвіл на затримання та притягнення до кримінальної відповідальності надавала Верховна Рада України за аналогією з народним депутатом, то за чинним законодавством суддю може бути затримано або утримувано під вартою чи арештом до винесення обвинувального вироку судом за згодою новоутвореного органу – Вищої ради правосуддя. Крім цього, суддю може бути затримано під час або одразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, що є новелою для правоохоронців.

Отже, парламентарії послабили недоторканість суддів, залишивши абсолютний рівень такого імунітету лише за собою.

Хронологічний огляд міжнародно-правових актів, а також українських законів засвідчив постійний інтерес до тематики імунітету як серед законодавців, так і серед учених-правників (Zelenska, 2018). Проблематику процесуального імунітету досліджували такі науковці: С. С. Аскеров, І. В. Бабій, Н. П. Баєв, В. Д. Берназ, Т. В. Варфоломеева, С. Г. Волкотруб, В. Г. Гончаренко, В. О. Гринюк, Ю. М. Грошевий, О. В. Козаченко, Л. М. Лобойко, В. Т. Малярєнко, О. Р. Михайленко, М. М. Михеєнко, В. В. Молдован, В. П. Навроцький, В. Д. Новіков, В. Т. Нор, Г. М. Омеляненко, М. А. Погорецький, В. О. Попелюшко, Д. О. Савицький, М. І. Сірий, С. В. Скрипниченко, О. С. Старенький, В. М. Тертишник, Л. Д. Удалова, В. П. Шибіко, М. Є. Шумило, О. Г. Яновська та ін. Водночас питання, пов'язані з організацією розслідування кримінальних правопорушень та їх процесуального керівництва, залишаються недостатньо дослідженими.

Мета і завдання дослідження

Мета статті – визначення ефективного напряму процесуальної діяльності слідчого та прокурора під час розслідування кримінальних проваджень зі спеціальним суб'єктом – професійним суддею, що вчинив кримінальне правопорушення. Це завдання можна реалізувати шляхом ґрунтовного аналізу нормативного регулювання кримінальної процесуальної діяльності прокурора та слідчого в зазначеній категорії проваджень, розроблення процесуальної моделі розслідування таких злочинів, характеристики особливостей

регулювання процесуального статусу судді, які містяться в різних нормативно-правових актах, зокрема міжнародних, виявленні складнощів у цьому процесі й окресленні шляхів їх усунення.

Виклад основного матеріалу

Елементи суддівського імунітету та недоторканності деталізовано в спеціальних нормах КПК України й інших законодавчих актах. У ст. 49 «Недоторканність та імунітет судді» базового Закону України «Про судоустрій і статус суддів» ("Zakon Ukrainy", 2016, No. 1402-VIII) передбачено, що:

– суддя не може бути без згоди Вищої ради правосуддя затриманий або утримуватися під вартою чи арештом до винесення обвинувального вироку суду, за винятком затримання судді під час або одразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину;

– суддя, затриманий за підозрою в учиненні діяння, за яке встановлено кримінальну чи адміністративну відповідальність, має бути негайно звільнений після з'ясування його особи, за винятком випадку, якщо Вищою радою правосуддя надано згоду на затримання судді у зв'язку з таким діянням або ж затримання судді під час або одразу після вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину, якщо таке затримання є необхідним для попередження вчинення злочину, відвернення чи попередження наслідків злочину або забезпечення збереження доказів цього злочину; суддя не може бути підданий приводу чи примусово доставлений до будь-якого органу чи установи, крім суду, за винятком зазначених випадків;

– судді може повідомити про підозру в учиненні кримінального правопорушення лише Генеральний прокурор України або його заступник;

– тимчасове відсторонення судді від посади у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності (на строк не більше ніж два місяці) здійснює Вища рада правосуддя на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора України або його заступника. Продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності здійснюють у тому самому порядку на строк не більше ніж два місяці;

– проведення стосовно судді оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть бути застосовані лише з дозволу суду, здійснюють на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора або його заступника, керівника регіональної прокуратури або його заступника.

Також прокурору та слідчому, що здійснюють кримінальне провадження, слід урахувати,

що кримінальне провадження за обвинуваченням судді в учиненні кримінального правопорушення, а також прийняття рішення про проведення стосовно нього оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, запобіжні заходи не може застосовувати той суд, у якому обвинувачений обіймає чи обіймав посаду судді, а має здійснювати найбільш територіально наближений.

На підставі особливостей, визначених у ст. 49, можна дійти висновку, що до процедури притягнення до кримінальної відповідальності професійного судді законодавець активно залучає керівників органів прокуратури. Це Генеральний прокурор України або його заступник, а в деяких випадках – керівник регіональної прокуратури (від повідомлення про підозру й тимчасового відсторонення від посади – до проведення слідчих (розшукових) дій щодо нього, зокрема негласних слідчих (розшукових) дій).

Згідно з даними Генеральної прокуратури України, упродовж п'яти останніх років до відповідальності притягнуто 77 професійних суддів (2013 року – 14; 2014-го – 17; 2015-го – 10; 2016-го – 13; 2017-го – 8; 2018-го – 15 професійних суддів ("Statystychna informatsiia").

Наукова новизна

Після здійснення конституційної реформи щодо правосуддя, а також початку реальної роботи Державного бюро розслідування ця публікація є однією з перших спроб напрацювати процесуальну модель діяльності прокурора та слідчого в цьому напрямі. По-перше, почав функціонувати абсолютно новий слідчий орган у державі, по-друге, паралельно в Генеральній прокуратурі України створено новий наглядовий підрозділ, що здійснюватиме процесуальне керівництво в кримінальних провадженнях, підслідних Державному бюро розслідувань.

Державне бюро розслідувань розпочало свою роботу з листопада минулого року ("V Ukraini zapratsiuval"), у зв'язку із чим функції розслідування злочинів слідчих Генеральної прокуратури перейшли до ДБР. Досудове розслідування злочинів, учинених суддею, належить згідно зі ст. 216 КПК України до компетенції слідчих Державного бюро розслідувань, а процесуальне керівництво здійснюють прокурори Генеральної прокуратури України.

Крім слідчих ДБР, розслідування злочинів з корупційною складовою, учинені суддями, розслідують відповідно до зазначеної вище статті КПК України детективи Національного антикорупційного бюро України. До переліку таких злочинів належать: привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191); протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації

(ст. 206²); легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209); нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням (ст. 210); видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону (ст. 211); підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354); зловживання владою або службовим становищем (ст. 364); декларування недостовірної інформації (ст. 366¹); прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368); пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369); зловживання впливом (ст. 369²).

У контексті докорінних змін у підходах до організації прокурорського нагляду в умовах реалізації нового кримінального процесуального законодавства скориговано порядок приймання, реєстрації та розгляду в органах прокуратури заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, учинені суддями й іншими категоріями осіб, а також досудового розслідування в таких провадженнях (Sofiiiev, 2013).

Завдяки новій законодавчій конструкції процедури початку досудового розслідування щодо професійного судді й інших категорій осіб, стосовно яких здійснюють особливий порядок кримінальних проваджень, на противагу КПК України 1960 року, значно спрощено. Жодних винятків із загального порядку чи особливостей стосовно початку досудового розслідування за заявами, повідомленнями громадян, які містять відомості про кримінальні правопорушення, учинені суддями або іншими особами, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінальних проваджень, чинний КПК України не містить. Натомість закон закріплює обов'язковість прийняття та реєстрації всіх таких заяв і повідомлень, що надає можливість правоохоронним органам оперативніше реагувати на кожен факт виявлення ознак кримінальних правопорушень, водночас, безпідставно ініційоване досудове розслідування щодо суддів порушує гарантії недоторканності суддів та їх незалежності під час виконання професійних обов'язків, що є спробою втручання в здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім і справедливим судом. На цьому неодноразово акцентував увагу Верховний Суд України, оскільки Конституція та Закон України «Про судоустрій і статус суддів» ("Zakon Ukrainy", 2016, No. 1402-VIII) містять стосовно таких дій пряму заборону.

Після прийняття КПК України 2012 року непоодинокими стали випадки надходження заяв і скарг на дії та рішення суддів, як на прокурорів і слідчих, з мотивів незгоди з такими діями та

рішеннями, постановленими не на користь заявників, а також звернень надуманого характеру від одних і тих самих осіб стосовно одних і тих самих питань. Нерідко в кримінальних провадженнях, у яких фігурують кілька обвинувачених, учасники з боку захисту ініціюють подання заяв на нібито незаконні дії судді, вимагаючи притягнути його до кримінальної відповідальності. Попри те, що всі такі звернення вочевидь спрямовані на протидію правосуддю, вони підлягали й підлягають обов'язковій реєстрації в ЄРДР з проведенням уже нових проваджень для перевірки викладених у них обставин (слід допитати суддю, здійснити одночасні допити судді за участю інших осіб, провести інші процесуальні дії тощо) (Rohatiuk, 2014). Такі заяви мають бути спрямовані до слідчих ДБР або ж НАБУ залежно від виду злочину.

Коли особа судді стала відома не під час огляду місця події, а значно пізніше, слідчий повинен повідомити процесуального керівника про це, а прокурор, дотримуючись правил підслідності, – передати провадження до компетентного органу слідства. Наприклад, водій учинив злочин, передбачений ст. 286 КК України, однак те, що він є професійним суддею, було встановлено лише через місяць.

Кримінальні процесуальні відносини, пов'язані з повідомленням судді про підозру, урегульовані главою 37 «Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб» (ст. 480–483) КПК України. Письмове повідомлення про підозру судді здійснює Генеральний прокурор або його заступник.

Застосування до судді таких заходів забезпечення кримінального провадження, як затримання, тримання під вартою, арешт, тимчасове відсторонення від посади, можливе лише за згодою Вищої ради правосуддя.

Водночас передбачено виняток, закріплений у Конституції, КПК України та всіх пов'язаних законодавчих актах щодо затримання. Суддю можна затримати під час або одразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, якщо таке затримання є необхідним для попередження вчинення злочину, відвернення чи попередження наслідків злочину або забезпечення збереження доказів цього злочину. Суддя має бути негайно звільнений, якщо мета такого затримання (попередження вчинення злочину, відвернення чи попередження наслідків злочину або забезпечення збереження доказів цього злочину) досягнута.

Процесуальний механізм щодо надання згоди на затримання судді, утримання його під вартою чи арештом передбачений главою 7

ст. 58–61 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» ("Zakon Ukrainy", 2016, No. 1798-VIII). Відповідно до положень цього Закону, до ради правосуддя стосовно судді вносить *подання* Генеральний прокурор або його заступник, а стосовно судді Вищого антикорупційного суду – Генеральний прокурор (виконувач обов'язків Генерального прокурора). Доповідати на засіданні суть подання може також уповноважений прокурор. Розгляд подання відбувається у формі відкритого обговорення. Рішення по суті оголошують на засіданні та негайно вручають уповноваженому прокурору. У разі незадоволення подання прокурора таке рішення може бути оскаржене за аналогією ухвали слідчого судді.

Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності регламентовано ст. 63 цього Закону. Якщо в процесі розслідування кримінального провадження стосовно судді слідчий або процесуальний керівник дійде висновку про необхідність застосування до судді тимчасового відсторонення його від посади, то ст. 155¹ КПК України дає йому таке право. Про це складають уже не *подання*, а *вмотивоване клопотання* від імені Генерального прокурора України або ж його заступника, а стосовно судді Вищого антикорупційного суду таке *вмотивоване клопотання* вносить до Вищої ради правосуддя Генеральний прокурор (виконувач обов'язків Генерального прокурора).

Відсторонити суддю можливо на строк не більше ніж два місяці, якщо ж ідеться про стадію судового провадження – то строк відсторонення встановлюють до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження. Розгляд відбувається невідкладно, проте не пізніше ніж за сім днів після його надходження. Таке рішення може бути оскаржене відповідно до ст. 65 Закону України, однак не зупиняє його виконання.

Висновки

Отже, схарактеризовані положення щодо статусу судді, упроваджені судовою реформою до Конституції, КПК, законів України «Про Вищу раду правосуддя» ("Zakon Ukrainy", 2016, No. 1798-VIII) та «Про судоустрій і статус суддів» ("Zakon Ukrainy", 2016, No. 1402-VIII), необхідно враховувати та чітко й безпомилково застосовувати в подальшій діяльності прокурорам – процесуальним керівникам і слідчим під час розслідування кримінальних проваджень аналізованої категорії.

REFERENCES

- Konstytutsiia Ukrainy: vid 28 cherv. 1996 r. No. 254k/96-VR [Constitution of Ukraine from June 28, 1996, No. 254k/96-VR]. (n.d.). zakon5.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].
- Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: vid 13 kvit. 2012 r. No. 4651-VI [Criminal Procedural Code of Ukraine from April 13, 2012, No. 4651-VI]. (n.d.). zakon0.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].
- Mizhnarodnyi document "Osnovni pryntsypy nezalezhnosti sudovykh orhaniv": skhvaleni rezoliutsiamy 40/32 ta 40/146 Heneralnoi Asamblei OON vid 29 lystopada ta 13 hrudnia 1985 roku: vid 13 hrud. 1985 r. No. 995_201 [International document "Basic principles of the independence of the judiciary": Resolution 40/32 and 40/146 of the UN General Assembly of November 29 and December 13, 1985 from December 13, 1985, No. 995_201]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_201 [in Ukrainian].
- Mizhnarodnyi document "Procedury efektyvnoho zdiisnennia osnovnykh pryntsyviv nezalezhnosti sudovykh orhaniv: Rezoliutsiia 1989/60 15-ho plenarnoho zasidannia Ekonomichnoi ta Sotsialnoi Rady OON": vid 24 trav. 1989 r. No. 995_827 [International document "Procedures for the effective implementation of the basic principles of the independence of the judiciary: Resolution 1989/60 of the 15th plenary meeting of the Economic and Social Council of the United Nations" from May 24, 1989, No. 995_827]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_827 [in Ukrainian].
- Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam Verkhovnoho Sudu Ukrainy pro ofitsiine tlumachennia polozhen chastyn pershoi, druhoi statii 126 Konstytutsii Ukrainy ta chastyny druhoi statii 13 Zakonu Ukrainy "Pro status suddiv" (sprava pro nezalezhnist suddiv yak skladovu yikhnoho statusu)": vid 1 hrud. 2004 r. No. 1-1/2004 [The decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case of the constitutional petition of the Supreme Court of Ukraine on the official interpretation of the provisions of the first and second paragraphs of Article 126 of the Constitution of Ukraine and part two of Article 13 of the Law of Ukraine "On the Status of Judges" (case on the independence of judges as part of their status) from December 1, 2004, No. 1-1/2004]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v019p710-04> [in Ukrainian].
- Rohatiuk, I.V. (2014). Pochatok dosudovoho rozsliduvannia stosovno okremykh katehoriy osib [The beginning of pre-trial investigation in relation to certain categories of persons]. *Pravo Ukrainy, Journal Law of Ukraine*, 3, 215-223 [in Ukrainian].
- Sofiiev, S. (2013). Aktualni problemy pochatku dosudovoho rozsliduvannia kryminalnykh pravoporushen, uchynenykh suddiamy [Actual problems of initiation of pre-trial investigation of criminal offenses committed by judges]. *Visnyk prokuratury, Bulletin of the Prosecutor's Office*, 2, 29-37 [in Ukrainian].
- Statystychna informatsiia pro stan zlochynnosti ta rezultaty prokurorsko-slidchoi diialnosti [Statistical information on the state of crime and the results of prosecutorial and investigative activities]. Sait Heneralnoi prokuratura Ukrainy, Site of the General Prosecutor's Office of Ukraine. www.gp.gov.ua. Retrieved from <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> [in Ukrainian].
- V Ukraini zapratsiuuvav "ukrainskyi analoh FBR". Yaki yocho funktsii? [In Ukraine, the "Ukrainian FBI analogue" has started working. What are its functions?]. (n.d.). www.bbc.com. Retrieved from <https://www.bbc.com/ukrainian/news-46364079> [in Ukrainian].
- Yevropeiska khartiia pro zakon "Pro status suddiv": vid 10 lyp. 1998 r. No. 994_236 [European Charter on the Law "On the Status of Judges" from July 10, 1998, No. 994_236]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/994_236 [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro ratyfikatsiiu Konventsiiu pro zakhyt prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod 1950 roku, Pershoho protokolu ta protokoliv No. 2, 4, 7 ta 11 do Konventsii": vid 17 lyp. 1997 r. No. 475/97-VR [Law of Ukraine "On Ratification of the 1950 Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, First Protocol and Protocols No. 2, 4, 7 and 11 to the Convention" from July 17, 1997, No. 475/97-VR]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro sudoustrii i status suddiv": vid 2 cherv. 2016 r. No. 1402-VIII [Law of Ukraine "On the Judiciary and the Status of Judges" from June 2, 2016, No. 1402-VIII]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy (shchodo pravosuddia)": vid 2 cherv. 2016 r. No. 1401-VIII [Law of Ukraine "On amendments to the Constitution of Ukraine (on justice)" from June 2, 2016, No. 1401-VIII]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-19#n6> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro Vyshchu radu pravosuddia": vid 21 hrud. 2016 r. No. 1798-VIII [Law of Ukraine "On the High Council of Justice" from December 21, 2016, No. 1798-VIII]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19> [in Ukrainian].
- Zelenska, M.I. (2018). Kryminalne provadzhennia shchodo okremoi katehoriy osib: pytannia sotsialno-pravovoi pryrody [Criminal proceedings against a separate category of persons: the issue of social and legal nature]. *Visnyk kryminalnoho sudochnstva, Bulletin of criminal justice* 1, 25-31 [in Ukrainian].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
- Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

- Основні принципи незалежності судових органів: схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року : міжнар. док. від 13 груд. 1985 р. № 995_201. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_201.
- Процедури ефективного здійснення основних принципів незалежності судових органів: Резолюція 1989/60 5-го пленарного засідання Економічної та Соціальної Ради ООН : міжнар. док. від 24 трав. 1989 р. № 995_827. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_827.
- Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України про офіційне тлумачення положень частин першої, другої статті 126 Конституції України та частини другої статті 13 Закону України «Про статус суддів» (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу) : рішення Конституційного Суду України від 1 груд. 2004 р. № 1-1/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v019p710-04>. doi: <https://doi.org/10.33498/louu-2018-10-198>.
- Рогатюк І. В. Початок досудового розслідування стосовно окремих категорій осіб. *Право України*. 2014. № 3. С. 215–223.
- Софієв С. Актуальні проблеми початку досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених суддями. *Вісник прокуратури*. 2013. № 2. С. 29–37.
- Статистична інформація про стан злочинності та результати прокурорської та слідчої діяльності : [сайт]. *Генеральна прокуратура України*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>.
- В Україні запрацював «український аналог ФБП». Які його функції? URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-46364079>.
- Європейська хартія про закон «Про статус суддів» : міжнар. док. від 10 лип. 1998 р. № 994_236. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/994_236.
- Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17 лип. 1997 р. № 475/97-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80>. doi: <https://doi.org/10.33498/louu-2018-02-170>.
- Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
- Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) : Закон України від 2 черв. 2016 р. № 1401-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-19#n6>.
- Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 груд. 2016 р. № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.
- Зеленська М. І. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб: питання соціально-правової природи. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. № 1. С. 25–31.

Стаття надійшла до редколегії 30.01.2019

Rohatiuk I. – Doctor of Law, Associate Professor, Senior Lecturer of the Department of Prosecutors' Training on Procedural Guidance and Forensic Providing of Pre-Trial Investigation of the Institute of Special Training of the National Prosecution Academy of Ukraine, Kyiv, Ukraine;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3374-4597>

Features of Removal of Procedural Immunity of a Judge after Committing a Crime

*The transformation of the Ukrainian Criminal Procedural Law entails sectoral changes in the tangible legislation on the judiciary and the status of Ukrainian judges. Confirmation of this is the amendments to the Constitution adopted in July 2016 and, accordingly, are implemented to other laws of Ukraine. The updated status of the immunity of a judge, enshrined in the Basic Law of Ukraine, creates a new basis for procedural tactics of investigation of criminal proceedings in this category of crimes. In connection with the above, it is necessary to study the new legislative regulation, empirical results and the practical component of the activities of the prosecutor and the investigator. The procedural algorithm of the actions of the prosecutor-procedural head and investigator concerning the investigation of a criminal offense by the subject of which is the judge, that is, the person with immunity, is considered. Compares the procedural status of a judge's immunity to a judicial reform and after its holding in 2016. Statistical data are analyzed. The **purpose** of the article is to characterize the peculiarities of the procedural status of a judge as a crime subject and the activity of the prosecutor during the investigation of a crime against a specified special subject, analysis of legislative norms and statistical indicators for the possibility of further improvement of the methodology of pre-trial investigation. **Methodology.** To achieve the goal, the comparative legal method, formal-logical, system-structural, and statistical methods are used. **Scientific novelty.** By analyzing the latest changes in the law, procedural obstacles are identified, without which it will not be possible to further investigate the criminal proceedings. Attention is drawn to the specifics of the procedural behavior of the prosecutor and the investigator when investigating the said offenses for further notification of suspicion and referral to the court of the subject of the crime. **Conclusions.** The results of the analysis of the updated provisions of the Constitution of Ukraine of the CPC and other legislative acts on this issue, transformed into a recommendation on the investigation of crimes, the subject of which is a judge with current powers.*

Keywords: prosecutor; procedural leader; investigator; judge; procedural immunity; petition; suspicion.